

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo vijeće)

22. travnja 1993.(*)

„Tržišno natjecanje – Distribucija automobila – Uredba o skupnom izuzeću – Pojam ovlaštenog posrednika”

U predmetu T-9/92,

Automobiles Peugeot SA i Peugeot SA, društva osnovana u skladu s francuskim pravom, sa sjedištem u Parizu, koje zastupa Xavier de Roux, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Parizu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u odvjetničkom uredu Guya Loescha, 8, rue Zithe,

tužitelji,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupa Giuliano Marenco, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, uz asistenciju Francisa Herberta, odvjetnika pri odvjetničkoj komori u Bruxellesu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg kod Nicole Anecchina, člana pravne službe, Centre Wagner, Kirchberg,

tuženika,

koju podupiru

Eco System SA, društvo osnovano u skladu s francuskim pravom, sa sjedištem u Rouenu (Francuska), koje zastupaju Robert Collin, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Parizu, i Nicolas Decker, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Luxembourg, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u odvjetničkom uredu potonjeg odvjetnika, 16, avenue Marie-Thérèse,

i

Bureau européen des unions de consommateurs (BEUC), udruga osnovana u skladu s belgijskim pravom, sa sjedištem u Bruxellesu, koju zastupa Philip Bentley, *barrister of Lincoln's Inn*, i Konstantinos Adamantopoulos, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Ateni, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg u odvjetničkom uredu Arsènea Kronshagena, 12, boulevard de la Foire,

intervenijenti,

povodom zahtjeva za poništenje Odluke Komisije 92/154/EEZ od 4. prosinca 1991. o postupku primjene članka 85. Ugovora o EEZ-u (IV/33.157 – Eco System/Peugeot, SL L 66, str. 1.),

PRVOSTUPANJSKI SUD EUROPSKIH ZAJEDNICA (drugo vijeće),

u sastavu: J. L. Cruz Vilaça, predsjednik, D. P. M. Barrington, J. Biancarelli, A. Saggio i C. Briët, suci,

tajnik: H. Jung,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon usmenog postupka održanog 16. prosinca 1992.,

donosi sljedeću

Presudu

Činjenice iz kojih proizlazi tužba

- 1 Sporna Odluka Komisije 92/154/EEZ od 4. prosinca 1991. o postupku primjene članka 85. UEEZ-a (IV/33.157 – Eco System/Peugeot, SL L 66, str. 1.) donesena je nakon pritužbe koju je Eco System SA (u daljnjem tekstu: Eco System) 19. travnja 1989. podnio Komisiji protiv Automobiles Peugeot SA i njegova tri ovlaštena preprodavača u Belgiji zbog toga što su od ožujka 1989. sprječavali paralelni uvoz vozila koji Eco System provodi pri obavljanju svoje djelatnosti zastupnika koji djeluje u ime i za račun francuskih krajnjih korisnika koji žele kupiti vozila Peugeot ili Talbot. Eco System je u svojoj pritužbi od Komisije tražio i da donese privremene mjere za zaustavljanje teške i nepopravljive štete koju mu je prouzročilo navedeno blokiranje.
- 2 U okviru svoje djelatnosti Eco System krajnjim korisnicima nudi uslugu kupnje vozilâ u zemljama u kojima su cijene najpovoljnije. Ne pruža usluge osiguranja, postprodajne usluge ili usluge otkupa rabljenih vozila svojih klijenata i ne posjeduje zalihe vozila. U praksi, Eco System prikuplja na nacionalnoj razini, osobito aktivnim oglašavanjem u svim medijima, pisana ovlaštenja zainteresiranih krajnjih korisnika u Francuskoj i u svojim salonima samo izlaže već prodana vozila koja čekaju isporuku.
- 3 Kao mjeru zaštite svoje distribucijske mreže, na koju se nesporno primjenjuje Uredba Komisije (EEZ) br. 123/85 od 12. prosinca 1984. o primjeni članka 85. stavka 3. UEEZ-a na određene kategorije ugovora o distribuciji i uslugama prodaje i postprodaje motornih vozila (SL 1985., L 15, str. 16, u daljnjem tekstu: Uredba br. 123/85), Automobiles Peugeot SA uputio je 9. svibnja 1989., preko svojih društava kćeri, svim zastupnicima koji čine Peugeotovu distribucijsku mrežu u Belgiji, Francuskoj i Luksemburgu, okružnicu koju je izdao Peugeot SA u kojoj se ovlaštenim koncesionarima i preprodavačima u tim trima zemljama daje uputa da obustave svoje isporuke društvu Eco System i da više ne primaju narudžbe navedenog društva za nova vozila marke Peugeot, neovisno o tome djeluje li ono za vlastiti račun ili za račun svojih nalogodavaca. U okružnici se navodi da su iste upute primjenjive na svako drugo tijelo koje postupa u sličnim okolnostima. Nacrt te okružnice proslijeđen je 25. travnja 1989. Komisijinoj Glavnoj upravi za tržišno natjecanje (GU IV), a da pritom nije službeno prijavljen.

- 4 Komisija je 27. studenoga 1989. protiv društava Automobiles Peugeot SA i Peugeot SA pokrenula postupak predviđen člankom 3. Uredbe Vijeća br. 17 od 6. veljače 1962., Prve uredbe o provedbi članaka 85. i 86. Ugovora (SL 1962., 13, str. 204.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 3., str. 3.).
- 5 Odlukom od 26. ožujka 1990. Komisija je u okviru privremenih mjera društvima Peugeot SA i Automobiles Peugeot SA naložila da, pod prijetnjom novčane kazne, svim svojim koncesionarima i zastupnicima u roku od dva tjedna upute dopis kojim suspendiraju primjenu okružnice od 9. svibnja 1989. dok se ne donese konačna odluka u glavnom postupku. Osim toga, utvrdila je kvotu za transakcije vozila, (1211 vozila godišnje, uz mjesečno ograničenje od 150 vozila) koje Eco System može ostvariti za račun svojih klijenata na temelju prethodnog pisanog ovlaštenja s Peugeotovom mrežom, kojima se tužitelji ne mogu protiviti.
- 6 Tužbom koju je tajništvo Općeg suda zaprimilo 24. travnja 1990., društva Automobiles Peugeot SA i Peugeot SA (u daljnjem tekstu: Peugeot) podnijeli su tužbu za poništenje te odluke (predmet T-23/90). Tužitelji su istodobno podnijeli zahtjev za privremenu pravnu zaštitu kojim su tražili suspenziju primjene te odluke. Rješenjem od 21. svibnja 1990. predsjednik Općeg suda odbio je taj zahtjev. Presudom od 12. srpnja 1991., Peugeot/Komisija (T-23/90, Zb., str. II-653., u daljnjem tekstu: Peugeot I) Opći sud odbio je tužbu za poništenje. Tužitelji su 12. rujna 1991. Sudu podnijeli žalbu protiv te presude (predmet C-229/91 P).
- 7 Spornom odlukom od 4. prosinca 1991. Komisija je utvrdila da Peugeotovo slanje okružnice od 9. svibnja 1989. njegovim koncesionarima u Francuskoj, Belgiji i Luksemburgu i njihova primjena te okružnice, koja je za učinak imala zaustavljanje isporuka vozila marke Peugeot društvu Eco System, predstavljaju ugovor ili barem usklađeno djelovanje, zabranjene člankom 85. stavkom 1. Ugovora o EEZ-u (članak 1. odluke). Kako bi se obrazložilo to utvrđenje, u odluci se, među ostalim, ističe da taj sporazum „ima za cilj i učinak ograničiti tržišno natjecanje na zajedničkom tržištu u smislu članka 85. stavka 1. jer se njime, s obzirom na to da ga primjenjuju svi poduzetnici u Peugeotovoj mreži u dotičnim zemljama, nastoji spriječiti i općenito stvarno sprečava uvoz u Francusku novih vozila marke Peugeot koja su u Belgiji i Luksemburgu kupili francuski korisnici koji se koriste uslugama društva Eco System. To je ograničenje osjetljive prirode zbog važnog položaja marke Peugeot na tržištu Zajednice. Budući da se po definiciji odnosi na prekograničnu trgovinu, taj sporazum može utjecati na trgovinu među državama članicama.” U odluci se također ističe da, s jedne strane, „predmetni sporazum, koji proizlazi iz navedene okružnice, nije obuhvaćen skupnim izuzećem predviđenim Uredbom br. 123/85, jer odredbe kojima se zabranjuje uvoz ili izvoz vozila nisu uvrštene među obveze kojima se ograničava tržišno natjecanje dopušteno tom uredbom” i da se, s druge strane, na navedeni sporazum ne može primijeniti ni pojedinačno izuzeće, ponajprije zato što nije prijavljen.
- 8 Komisija je u tim okolnostima spornom odlukom naložila Peugeotu da zaustavi povredu tako da svojim koncesionarima u roku od dva mjeseca od dostave odluke uputi novu okružnicu kojom se poništava okružnica od 9. svibnja 1989. i da se ubuduće suzdrži od svakog postupanja kojim se zadržavaju njezini sporni učinci (članak 2.). Osim toga, Komisija je u skladu s člankom 10. Uredbe br. 123/85 povukla pravo na primjenu te uredbe na tipski ugovor o distribuciji automobila Peugeot u Belgiji i Luksemburgu, s učinkom od dana isteka prethodno navedenog roka od dva mjeseca,

osim ako zainteresirane osobe ne postupe u skladu s nalogima iz njezine odluke (članak 3.).

- 9 Nakon odluke od 4. prosinca 1991. tužitelji su povukli žalbu podnesenu protiv gore navedene presude Peugeot I. Rješenjem od 6. travnja 1992. predsjednik Suda proglasio je brisanje predmeta.

Postupak

- 10 U tim su okolnostima tužitelji, u skladu s člankom 173. UEEZ-a, zahtjevom koje je tajništvo Općeg suda zaprimilo 10. veljače 1992., podnijeli ovu tužbu za poništenje.
- 11 Rješenjima predsjednika drugog vijeća Općeg suda od 9. srpnja 1992. društvu Eco System i Bureau européen des unions de consommateurs (Europska udruga za zaštitu potrošača, u daljnjem tekstu: BEUC) dopušteno je da interveniraju u potporu zahtjevu tuženika.
- 12 Na temelju izvještaja suca izvjestitelja Opći sud odlučio je otvoriti usmeni dio postupka bez prethodnih mjera izvođenja dokazâ. Međutim, u okviru mjera upravljanja postupkom, pozvao je intervenijenta Eco System da dostavi primjerak tipskog ugovora o zastupanju kojim se koristi. Izlaganja stranaka i njihovi odgovori na pitanja Općeg suda saslušani su na raspravi održanoj 16. prosinca 1992. Stranke su na raspravi na zahtjev Općeg suda pristale na to da se dokumenti uloženi kao prilog u spis gore navedenog predmeta Peugeot I uzmu u obzir u okviru ovog predmeta. Predsjednik je nakon rasprave proglasio zatvaranje usmenog dijela postupka.
- 13 Tužitelji od Općeg suda zahtijevaju da:
- poništi Odluku Komisije od 4. prosinca 1991. jer se protivi članku 85. stavku 3. UEEZ-a, Uredbi br. 123/85 i Obavijesti Komisije 85/C 17/03 od 12. prosinca 1984. o Uredbi br. 123/85 (SL 1985., C 17, str. 4., u daljnjem tekstu: obavijest od 12. prosinca),
 - proglasi da je okružnica od 9. svibnja 1989. koju je Peugeot uputio svojoj mreži u Francuskoj, Belgiji i Luksemburgu u skladu s kombiniranim odredbama Uredbe br. 123/85 i obavijesti od 12. prosinca.
- 14 Komisija od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu kao neosnovanu,
 - naloži tužiteljima snošenje troškova.
- 15 Intervenijent Eco System od Općeg suda zahtijeva da:
- odbije tužbu kao neosnovanu,
 - naloži tužiteljima snošenje troškova, uključujući troškove nastale intervencijom društva Eco System.
- 16 Intervenijent BEUC od Općeg suda zahtijeva da:

- odbije tužbu kao neosnovanu,
- naloži tužiteljima snošenje troškova, uključujući troškove nastale intervencijom BEUC-a.

Meritum

- 17 U prilog svojim zahtjevima tužitelji ističu dva tužbena razloga za poništenje. U okviru prvog tužbenog razloga u biti tvrde da se spornom odlukom krši članak 3. točka 11. Uredbe br. 123/85 u vezi s obaviješću od 12. prosinca. U okviru drugog tužbenog razloga tvrde da se spornom odlukom krši načelo pravne sigurnosti.

Tužbeni razlog koji se temelji na povredi članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 u vezi s obaviješću od 12. prosinca

- Argumentacija stranaka

- 18 Tužitelji prije svega ističu da koncesionar vezan ugovorom o isključivoj i selektivnoj distribuciji sklopljenim u automobilskom sektoru, koji je na temelju Uredbe br. 123/85 izuzet iz primjene članka 85. stavka 1. Ugovora, ima monopol u preprodaji što mu dopušta da odbije opskrbljivati svakog preprodavača koji nije ovlašten član distribucijske mreže.

- 19 Prema mišljenju tužiteljâ članak 3. točka 11. Uredbe br. 123/85, u dijelu u kojem se njime distributeru dopušta prodaja vozila, iz raspona utvrđenog ugovorom ili odgovarajućih proizvoda, krajnjim korisnicima koji se koriste uslugama neovlaštenih posrednika, pod uvjetom da su ti korisnici prije toga pisano ovlastili posrednika da u njihovo ime i za njihov račun kupi određeno motorno vozilo, predstavlja iznimku od načela selektivne i isključive distribucije. Međutim, ta odredba ne predstavlja nužnu protutežu postojanju selektivne distribucijske mreže, nego, naprotiv, sredstvo koje proizvođaču omogućuje da zaštiti svoju distribucijsku mrežu tako što od posrednika zahtijeva da poštuje određene uvjete.

- 20 Osim toga, tužitelji tvrde da je Komisija, time što je u svojoj obavijesti od 12. prosinca navela da „poduzetnici u distribucijskoj mreži mogu biti obvezni uopće ne prodavati nova vozila iz raspona utvrđenog ugovorom [...] trećoj osobi ili posredstvom treće osobe koja se predstavlja kao ovlašten preprodavač novih vozila iz raspona utvrđenog ugovorom ili obavlja djelatnost jednaku preprodaji”, ograničila područje primjene odstupanja predviđenog u članku 3. točki 11. Uredbe br. 123/85 na načelo isključive distribucije unutar distribucijske mreže koje je utvrđeno navedenom uredbom. Na temelju tog strogog tumačenja članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 tužitelji su koncesionarima mreže Peugeot uputili okružnicu od 9. svibnja 1989. namijenjenu zaštiti njihovog selektivnog distribucijskog sustava od djelatnosti jednake preprodaji koju obavlja Eco System. Pojam djelatnosti jednake preprodaji nije pravni pojam nego se odnosi na djelatnost koja ima iste gospodarske učinke kao čin preprodaje.

- 21 Tužitelji smatraju da profesionalni zastupnik, kako bi mu bilo dopušteno poslovati u automobilskom sektoru, mora biti sasvim neutralan u pogledu potražnje. Međutim, ako svojim poslovnim aktivnostima zastupnik utječe na nju, on obavlja djelatnost jednaku preprodaji. Činjenica da je Eco System naveo da je zbog Peugeotove okružnice došlo

do snažnog pada njegova prometa dokazuje da djelatnost društva Eco System nije neutralna u pogledu potražnje. Ako je to slučaj, dio prometa koji ostvaruje vozilima Peugeot treba odgovarati *grosso modo* potražnji za tom markom na francuskom tržištu, odnosno 22 %.

- 22 Prema mišljenju tužiteljâ, zastupnik krši tu obvezu neutralnosti na tržištu i stoga prekoračuje okvir svoje profesionalne djelatnosti pružanja usluga ako provodi, među ostalim, aktivnosti poticanja prodaje ili promidžbene aktivnosti koje se ne odnose na njegovu djelatnost, nego na vozila određene marke koja trajno nudi na tržištu. Doista, Eco System je čak izložio nekoliko vozila marke Peugeot u trgovačkom lancu Carrefour te se služio promidžbenom brošurou koju je izradio taj trgovački lanac. Zbog nejasnoće oko stvarne djelatnosti društva Eco System na tržištu, koju je kod javnosti stvorila ta promidžba i koju je uostalom priznala Komisija, tužitelji su mogli samo smatrati da Eco System obavlja djelatnost jednaku preprodaji. Budući da nudi alternativni izvor opskrbe vozilima marke Peugeot u jednakim uvjetima kao koncesionar, javnost zapravo doživljava Eco System kao distributera ili koncesionara Peugeotove mreže, a ne kao pružatelja usluga.
- 23 Tužitelji osobito tvrde da Eco System pri svakoj transakciji preuzima neuobičajene rizike za običnog zastupnika, koji su pak svojstveni djelatnosti preprodaje, odnosno:
- rizik od zbrinjavanja vozila ili rizik od nemogućnosti prodaje s obzirom na to da Eco System, koji je unaprijed platio cijenu vozila, tu cijenu mora sniziti u slučaju odustajanja klijenta,
 - rizik skladištenja, zbog kojeg klijentu mora nadoknaditi štetu u slučaju gubitka ili oštećenja vozila,
 - kreditni rizik, s obzirom na to da Eco System ili njegov financijski posrednik unaprijed plaća cijenu vozila te je moguće da će morati snositi taj trošak u slučaju nesolventnosti klijenta,
 - „financijski rizik”, s obzirom na to da Eco System snosi troškove povezane s tečajnim promjenama.
- 24 Tužitelji u tom pogledu naglašavaju da činjenica da zastupnik ima prethodno ovlaštenje i ne prekoračuje okvir njegove primjene nije dovoljna da se isključi mogućnost da je njegova djelatnost jednaka preprodaji jer su financijski rizici koje snosi jednake prirode kao oni koje snosi pravi preprodavač. Kad bi se priznalo suprotno, time bi pojam djelatnosti jednake preprodaji izgubio smisao, a to bi istodobno značilo da Peugeot gubi sredstva za zaštitu svoje distribucijske mreže. U tom se pogledu tužitelji pozivaju na presudu Suda i mišljenje nezavisnog odvjetnika Sir Gordona Slyna u predmetu Binon (presuda od 3. srpnja 1985., 243/83, Zb., str. 2015., 2017.), iz kojih proizlazi da, iako se subjekt može činiti zastupnikom jer ima valjano ovlaštenje, ipak ne može zadržati tu kvalifikaciju ako djeluje u ime više stotina nalogodavaca te stoga, s obzirom na pravo tržišnog natjecanja, postaje neovisni subjekt.
- 25 Komisija pak sa svoje strane ističe da obavijest od 12. prosinca nije dio „zakonskog okvira Zajednice” na temelju kojeg treba ocijeniti tužbu za poništenje i da, slijedom toga, tužbu treba odbiti u djelu u kojem se temelji na povredi navedene obavijesti.

- 26 Kako bi osporila tumačenje prava Zajednice koje utvrđuju tužitelji, Komisija naglašava da je Sud u presudi od 18. prosinca 1986., VAG France (10/86, Zb., str. 4071.) u pogledu Uredbe br. 123/85 pojasnio da su sporazumi kojima se ograničava tržišno natjecanje i koji mogu utjecati na trgovinu među državama članicama u načelu zabranjeni, osim ako je Komisija odredbe članka 85. stavka 1. UEEZ-a proglasila neprimjenjivima u skladu sa stavkom 3. tog članka. Iz toga proizlazi, prema Komisijinu mišljenju, da uvjete kojima podliježe izuzeće treba tumačiti široko, dok mjere zaštite mreže koje su doista dopuštene Uredbom br. 123/85, kao odredbe kojima se ograničava tržišno natjecanje obuhvaćene izuzećem, treba tumačiti usko. To stajalište odgovara općim načelima u pogledu tumačenja propisa o skupnom izuzeću.
- 27 Prema tuženikovu mišljenju jedan je od osnovnih uvjeta za izuzeće ugovora o selektivnoj i isključivoj distribuciji taj da u njima sadržane odredbe kojima se ograničava tržišno natjecanje budu ograničene na način da ne sprečavaju da krajnji korisnik dobije pravedan dio prednosti koje proizlaze iz tih ugovora i, osobito, da se opskrbljuje u drugoj državi članici kako bi iskoristio katkad znatne razlike u cijeni na nacionalnim, pa i susjednim tržištima. Međutim, kako bi krajnji korisnik doista mogao kupiti vozilo kod bilo kojeg ovlaštenog člana distribucijske mreže u bilo kojoj državi članici, taj se krajnji korisnik nužno mora moći koristiti uslugama posrednika, u profesionalnom ili neprofesionalnom svojstvu, koji je prethodno ovlašten za kupnju i, ovisno o slučaju, primiti isporuku određenog motornog vozila.
- 28 Prema Komisijinu mišljenju upravo se na to odnosi članak 3. točka 11. Uredbe br. 123/85, kojim se nastoji zadržati mogućnost krajnjeg korisnika da ga opskrbljuje prethodno ovlašten posrednik, neovisno o tome je li riječ o profesionalnom posredniku ili ne. U tim okolnostima predmetnu odredbu treba tumačiti na način da distribucijskoj mreži omogućuje da se zaštiti, s jedne strane, od aktivnosti paralelnih uvoznika koji djeluju kao neovlašteni preprodavači i, s druge strane, od posrednika koje prethodno nije ovlastio krajnji korisnik, koje je ovlastio neovlašteni preprodavač ili su pak ovlašteni, a da nije navedeno vozilo za koje se ovlaštenje daje. Međutim, na temelju te odredbe ne može se propisati zaštitna mjera kojom se odbija zaprimanje narudžbi određenih vozila od propisno ovlaštenog posrednika, ili isporuka takvih vozila, ako taj posrednik djeluje u ime i za račun svojih nalogodavaca i nije prekoračio okvir svojeg ovlaštenja. Pojam „djelatnost jednaka preprodaji”, naveden u obavijesti od 12. prosinca, stoga se ne može odnositi na poslovnu aktivnost profesionalnog posrednika, nego isključivo na lažna ovlaštenja ili prijevarna postupanja ovlaštenih posrednika, jer bi inače bio protivan temeljnim načelima Uredbe br. 123/85.
- 29 U tom pogledu, Komisija napominje da je u profesionalnoj prirodi djelatnosti koju obavlja Eco System da to društvo može ne samo oglašavati svoju djelatnost posredovanja, nego i odabirati marke i vrste vozila za koje želi nuditi usluge te se stoga predstavljati javnosti kao alternativan izvor opskrbe vozilima, posebno vozilima marke Peugeot. U odgovoru na argumente koje su istaknuli tužitelji, Komisija tvrdi da, s jedne strane, statistička analiza dokazuje da djelatnost društva Eco System nije usredotočena na marku Peugeot i, s druge strane, da Eco System nije ni u jednom trenutku promidžbenim aktivnostima stvarao dvojbe u pogledu stvarne prirode svoje profesionalne djelatnosti. Eco System je u promidžbenim prospektima čak sustavno ustrajao na specifičnoj prirodi ugovorne veze između nalogodavca i zastupnika. Što se tiče privremene suradnje društva Eco System s društvom Carrefour, Komisija ističe da je jedina utvrđena činjenica ta da je samo jedno vozilo Peugeot, koje je čekalo isporuku,

uz izričito odobrenje nalogodavca bilo izloženo desetak dana u prostorima društva Carrefour. Što se tiče primjerka promidžbene brošure društva Eco System koju je pod svojim imenom objavio i dijelio Carrefour, iako priznaje da je naslovna stranica navedenog primjerka mogla dovesti do određenog nesporazuma, Komisija ipak smatra da je Peugeot svojom općenitom konačnom reakcijom u tom pogledu „povrijedio načelo proporcionalnosti”.

- 30 Što se tiče rizika koje preuzima Eco System, tuženik naglašava da tužitelji nisu podnijeli nijedan dokaz koji potkrjepljuje njihovu tvrdnju da Eco System snosi rizik od zbrinjavanja vozila, rizik skladištenja vozila ili kreditni rizik, uz rizike koje snosi bilo koji zastupnik. Prema Komisijinu mišljenju Eco System ne preuzima nikakav pravni ili financijski rizik svojstven djelatnosti kupnje i preprodaje, odnosno djelatnosti koja podrazumijeva dvostruki prijenos vlasništva i rizike povezane s vlasništvom. U tom pogledu Komisija naglašava da se intervencija društva Eco System kao zastupnika ograničava na uspostavu izravne pravne veze između nalogodavca i koncesionara, koja osobito podrazumijeva koncesionarevo izravno izdavanje računa nalogodavcu, registraciju i osiguranje vozila u ime nalogodavca, prijenos vlasništva i rizika na kupca od izvršenja plaćanja te, naposljetku, isplatu provizije zastupniku. Prema Komisijinu mišljenju kredit koji Eco System odobrava svojem nalogodavcu na određeno razdoblje nema za učinak da to društvo, osim kreditnog rizika svojstvenog svakoj djelatnosti pružanja usluga, preuzima rizik od nemogućnosti prodaje vozila, koji je svojstven djelatnosti preprodavača. Komisija, osim toga, osporava postojanje bilo kakvog financijskog rizika za Eco System zbog eventualnih promjena tečaja ili cijene.
- 31 Tuženik naposljetku osporava da je u ovom slučaju relevantno upućivanje tužiteljâ na gore navedenu presudu Binon. Prema njegovu mišljenju ne može se usporediti, s jedne strane, ocjena djelatnosti posredovanja za račun dobavljača proizvoda ili usluga s obzirom na članak 85. stavak 1., kao što je to bio slučaj u predmetu Binon, i, s druge strane, ocjena djelatnosti posredovanja koju obavlja Eco System s obzirom na članak 85. stavak 3. Uredbe br. 123/85, u okviru svaki put drukčijih transakcija za račun pojedinačnih kupaca.
- 32 Intervenijent Eco System ističe da je Komisijina namjera bila da se člankom 3. točkom 11. Uredbe br. 123/85 pojedincima olakša kupnja vozila po najnižoj cijeni u cijeloj Zajednici. S obzirom na, s jedne strane, vrijeme i sredstva potrebna da bi se u dvanaest država članica pronašao Peugeotov koncesionar koji određeno vozilo nudi po najpovoljnijoj cijeni i, s druge strane, brojne korake povezane s paralelnim uvozom, samo intervencija profesionalnog zastupnika, kao što je Eco System, može imati ulogu reguliranja tržišta iz članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 i spriječiti da ta odredba ne ostane mrtvo slovo na papiru. U tom se kontekstu poziva na presude Suda od 13. srpnja 1966., Consten i Grundig/Komisija (56/64 i 58/64, Zb., str. 429.) i od 7. lipnja 1983., Musique diffusion française i dr./Komisija (100/80 do 103/80, Zb., str. 1825.), u kojima se proglašavaju nezakonitima ugovori o isključivoj distribuciji koji sprječavaju paralelne uvoze, te se u tom pogledu podsjeća da Peugeotovi ovlašteni koncesionari nisu nikad nastojali ostvariti dobit iz razlika u cijeni vozila među državama članicama na način da opskrbljuju jedni druge. U tim okolnostima, Eco System smatra da se pojam djelatnosti jednake preprodaji ne može tumačiti na način koji dovodi do toga da članak 3. točka 11. Uredbe br. 123/85 izgubi smisao. U svakom slučaju, taj pojam obuhvaća samo prijevarena postupanja kojima se prikriva činjenica da je subjekt koji se predstavlja kao zastupnik u stvarnosti preprodavač i nipošto ne

podrazumijeva djelatnost kao što je djelatnost tog društva, koja je u biti uređena člankom 1984. i sljedećim člancima francuskog Građanskog zakonika koji se odnose na ugovor o zastupanju.

- 33 Intervenijent BEUC naglašava da bi korist koju korisnik ima od distribucijskih mreža izuzetih na temelju članka 85. stavka 3. bila iluzorna da, kao što to naglašavaju tužitelji, područje primjene članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 ovisi o gospodarskoj i poslovnoj ocjeni djelatnosti posrednika. Cilj je te odredbe omogućiti dobavljaču da osigura da krajnji korisnik, kada kupuje vozilo, uspostavlja izravnu ugovornu vezu s distributerom koji je član isključive ili selektivne distribucijske mreže. Time se osobito nastoji potrošaču dati ugovorno pravo protiv člana mreže u slučaju neispravnosti vozila.

– Ocjena Općeg suda

- 34 U ovom slučaju Opći sud smatra da je na njemu, kako bi mogao izvršiti nadzor zakonitosti sporne odluke u granicama tužbenog zahtjeva koji su tako istaknuli tužitelji, da provjeri je li Komisija pravilno smatrala da okružnica od 9. svibnja 1989., koju je Peugeot uputio svojim koncesionarima u Francuskoj, Belgiji i Luksemburgu, i njihova primjena te okružnice prekoračuju okvir izuzeća predviđenog Uredbom br. 123/85 te čine sporazum ili barem usklađeno djelovanje zabranjeno člankom 85. stavkom 1. UEEZ-a.
- 35 Opći sud najprije podsjeća da, kao što je to Sud odlučio u gore navedenoj presudi VAG France, t. 12., „Uredba br. 123/85, kao uredba o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora, gospodarskim subjektima u sektoru motornih vozila samo pruža određene mogućnosti da, unatoč postojanju određenih vrsta odredbi o isključivosti i zabrani tržišnog natjecanja u njihovim ugovorima o distribuciji te prodajnim i postprodajnim uslugama, budu izuzeti iz zabrane iz članka 85. stavka 1.”. Naime, kao što se to navodi u uvodnoj izjavi 2. Uredbe br. 123/85, „iako obveze navedene u člancima 1., 2. i 3. ove uredbe općenito imaju za cilj ili posljedicu sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu i općenito bi mogle utjecati na trgovinu među državama članicama, zabrana utvrđena u članku 85. stavku 1. UEEZ-a može se ipak, na temelju članka 85. stavka 3., proglasiti neprimjenjivom na te obveze, ali samo pod restriktivnim uvjetima”.
- 36 U tom kontekstu valja podsjetiti da se, na temelju članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85, izuzeće koje se dodjeljuje na temelju članka 85. stavka 3. primjenjuje i ako se distributer obveže da će „prodavati motorna vozila iz raspona utvrđenog ugovorom ili odgovarajuće proizvode krajnjim korisnicima koji se koriste uslugama posrednika samo ako su ti korisnici prethodno pisano ovlastili posrednika da kupi određeno motorno vozilo i, u slučaju da se vozilo isporučuje njemu, primili njegovu isporuku.”
- 37 U tom pogledu Opći sud naglašava da se, s obzirom na opće načelo zabrane protutržišnih zabranjenih sporazuma propisano u članku 85. stavku 1. Ugovora, odredbe o odstupanju u propisu o skupnom izuzeću ne mogu tumačiti široko i na način da se učinci propisa proširuju više nego što je to nužno za zaštitu interesa koja se tim odredbama nastoji zajamčiti (vidjeti presudu Suda od 22. ožujka 1984., Paterson i dr., 90/83, Zb., str. 1567., t. 16.).

- 38 S obzirom na ta načela, za rješenje ovog spora valja pojasniti tumačenje pojma posrednika ovlaštenog u pisanom obliku, u smislu članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85.
- 39 U tom pogledu, kao prvo, valja istaknuti da se prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda (vidjeti osobito presudu od 18. siječnja 1984., Ekro, 327/82, Zb., str. 107., t. 11.) izrazi odredbe prava Zajednice, koja ne sadržava nikakvo izravno upućivanje na pravo država članica za potrebe njezina tumačenja, moraju u pravilu autonomno i ujednačeno tumačiti uzimajući u obzir kontekst odredbe i cilj predmetnog propisa. Međutim, to ne isključuje mogućnost da sud unatoč tomu uputi na pravo države članice radi tumačenja sadržaja i dosega takve odredbe prava Zajednice (vidjeti presudu Općeg suda od 18. prosinca 1992., Khouri/Komisija, T-85/91, Zb., str. II-2637., t. 32.).
- 40 U ovom slučaju, i kao što je uostalom Opći sud presudio u gore navedenoj presudi Peugeot I, t. 33., iz strukture članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 proizlazi da je cilj te odredbe zadržati mogućnost posrednikove intervencije, pod uvjetom da postoji izravna ugovorna veza između distributera i krajnjeg korisnika. Valja dodati da, kako bi se distribucijska mreža zaštitila od nezakonitog tržišnog natjecanja koje može prouzročiti bilo koji neovlašteni preprodavač, postojanje takve veze treba utvrditi prethodnim pisanim ovlaštenjem za kupnju određenog vozila, koje krajnji korisnik vozila daje posredniku koji djeluje u njegovo ime i za njegov račun.
- 41 U tom pogledu valja naglasiti da je na temelju prethodno navedene odredbe takvo prethodno pisano ovlaštenje za kupnju vozila i, ovisno o slučaju, primitak njegove isporuke jedini uvjet određen posredniku. Iz toga proizlazi da sam tekst članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 ne može dopustiti da propisno ovlašteni posrednik bude isključen samo zato što on obavlja profesionalnu djelatnost.
- 42 Kao drugo, Sud ističe da bi, s obzirom na praktične poteškoće koje za krajnjeg korisnika može predstavljati potraga za određenim vozilom po najpovoljnijoj cijeni u cijeloj Zajednici kao i njegova isporuka, isključenje posrednika koji djeluju kao poslovni subjekt zapravo lišilo članak 3. točku 11. korisnog učinka te bi dovelo do sprječavanja paralelnih uvoza i, slijedom toga, do zatvaranja nacionalnih tržišta. U tim okolnostima takvo isključenje, kao što je to Sud presudio u gore navedenim presudama Consten i Grundig/Komisija i Musique diffusion française i dr./Komisija (t. 86.), može se protiviti najbitnijim ciljevima Zajednice i konkretno stvaranju jedinstvenog tržišta.
- 43 Međutim, valja priznati da obavljanje profesionalne djelatnosti posredovanja može podrazumijevati, s jedne strane, promidžbene aktivnosti usmjerene na javnost i mogućnost usredotočenja rada na određene marke vozila te, s druge strane, prihvaćanje rizika svojstvenih svakom poduzetniku pružatelju usluga.
- 44 Osim toga, što se tiče argumenta tužiteljâ prema kojem je cilj točke I. stavka 3. obavijesti od 12. prosinca strogo tumačenje pojma ovlaštenog posrednika iz članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85, valja najprije podsjetiti da, kao što je to Sud presudio u presudi od 28. siječnja 1992., Soba (C-266/90, Zb., str. I-287., t. 19.), akt kojim se daje tumačenje ne može imati za učinak mijenjanje obvezujućih pravila sadržanih u uredbi.
- 45 Opći sud podsjeća da prema tekstu obavijesti od 12. prosinca „poduzetnici u distribucijskoj mreži mogu biti obvezni ne prodavati nova vozila iz raspona utvrđenog

ugovorom, ili odgovarajuća vozila, trećoj osobi ili posredstvom treće osobe koja se predstavlja kao ovlaštenu preprodavača novih vozila iz raspona utvrđenog ugovorom ili obavlja djelatnost jednaku preprodaji. Na posredniku je ili krajnjem korisniku da prethodno u pisanom obliku obavijesti distributera mreže da posrednik prilikom kupnje i primitka određenog vozila djeluje u ime i za račun krajnjeg korisnika”.

- 46 Kao odgovor na argument tužiteljâ koji se temelji na tom ulomku obavijesti od 12. prosinca, Opći sud tvrdi da se, s jedne strane, u predmetnom ulomku nastoji protumačiti ne samo članak 3. točka 11. Uredbe br. 123/85 nego i točka 10. istog članka, konkretno podtočka (a), na temelju koje se iz zabrane predviđene člankom 85. stavkom 1. UEEZ-a izuzimaju odredbe ugovora o distribuciji kojima se distributer obvezuje da će ugovorene proizvode ili odgovarajuće proizvode namijeniti članovima mreže. S druge strane, Opći sud smatra da je Komisija u svojem tumačenju članka 3. točaka 10. i 11. Uredbe br. 123/85 mogla opravdano uzeti u obzir potrebu da osigura koristan učinak članka 3. točke 10. navedene uredbe, odnosno da zajamči učinkovitu zaštitu distribucijske mreže od djelovanja neovlaštenih trećih osoba. Na taj bi način Komisija u obavijesti koja se ispituje mogla zakonito odrediti uvjete koje ovlaštenu posrednik mora ispuniti kako bi postupio u skladu sa zahtjevima iz članka 3. točke 11. iste uredbe. Naime, potonje zahtjeve treba primijeniti na način da se zajamči da se isporuka ugovorenih proizvoda, koju obavlja ovlaštenu preprodavača, posredniku koji je prethodno ovlašten u pisanom obliku ne može analizirati kao da preprodavača nije ispunio obvezu isključive preprodaje unutar distribucijske mreže koja mu se, prema potrebi, može naložiti na temelju članka 3. točke 10. iste uredbe. U tu svrhu, u obavijesti od 12. prosinca moglo se, a da se poštuju predmetne zakonske odredbe i ne ograničavaju njihova područja primjene, pojasniti da poduzetnici u distribucijskoj mreži mogu biti dužni odbiti narudžbe posrednika koji zapravo obavlja djelatnost jednaku preprodaji i podsjetiti na uvjete, navedene u članku 3. točki 11. Uredbe, koje mora ispuniti svaki posrednik koji se namjerava pozvati na navedene odredbe.
- 47 Sada je na Općem sudu da ispita je li Eco System, kao što to tvrde tužitelji, prekoračio doseg članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 kada je preuzeo rizike svojstvene djelatnosti preprodaje, a ne djelatnosti posredovanja, tako da se njegova profesionalna djelatnost može smatrati jednakom preprodaji, a ne djelatnošću pružanja usluga.
- 48 U tom pogledu, kao prvo, Opći sud smatra korisnim podsjetiti da intervencija ovlaštenog posrednika, predviđena odredbom koja se ispituje, pretpostavlja uspostavu izravne ugovorne veze kupoprodaje između kupca vozila (krajnji korisnik) i distribucijske mreže. Kako bi mu bilo dopušteno da djeluje u tom svojstvu, a da preprodavača pritom ne može odbiti sklapanje ugovora s njim, posrednik treba osiguravati samo pružanje usluge koja se sastoji od uspostave kontakta između klijenta koji želi kupiti određeno motorno vozilo po najpovoljnijoj cijeni i preprodavača, člana mreže, koji je spreman isporučiti ga, kao i uspostave nužne izravne ugovorne veze između dviju strana i poduzimanja povezanih radnji. U tim okolnostima, posrednik djeluje isključivo u svojstvu zastupnika krajnjeg korisnika, a iz toga slijedi da se pravne veze koje proizlaze iz zastupnikove radnje ili radnji uspostavljaju izravno između nalogodavca i dotične treće osobe, u ovom slučaju preprodavača, pri čemu zastupnik nije jedna od strana. U ovom slučaju nije sporno da je vozilo za koje se daje ovlaštenje od početka izravno registrirano, iako privremeno, na ime klijenta društva Eco System, u čije se ime izdaje račun. Eco System, kao zastupnik, nije dakle strana ugovora o kupoprodaji koji sklapa s preprodavačem u automobilskoj mreži u ime i za račun

krajnjeg korisnika i, slijedom toga, nikad ne stječe vlasništvo nad vozilom koje je predmet transakcije. Suprotno tomu, kao što je predviđeno člankom II. stavkom 3. Peugeotova „ugovora o distribuciji” za Belgiju, koji je uložen u spis u predmetu Peugeot I, preprodavač koji je član mreže „sklapa ugovor u vlastito ime i za vlastiti račun i ne može se ni u kojem slučaju smatrati zastupnikom uvoznika ili proizvođača”.

- 49 U slučaju intervencije posrednika, postojanje izravne veze između krajnjeg korisnika i distribucijske mreže potvrđuje obveza koja se, kao uvjet za izuzeće, propisuje poduzetnicima u distribucijskoj mreži člankom 5. stavkom 1. točkom 1. podtočkama (a) i (b) Uredbe br. 123/85, da osiguraju jamstvo te besplatne usluge i usluge slijedom povlačenja vozila, i to neovisno o mjestu na kojem je vozilo kupljeno na zajedničkom tržištu. Kao što se ističe u uvodnoj izjavi 12. Uredbe br. 123/85, tim se odredbama, kao i odredbama članka 3. točke 11. iste uredbe, „nastoji spriječiti utjecaj na slobodu korisnika da kupuju na cijelom zajedničkom tržištu”. U tom pogledu Opći sud ističe da se u članku 7. općih uvjeta priloženih tipskom ugovoru o zastupanju društva Eco System određuje da je „jamstvo stvar proizvođača, ono predstavlja obvezu, zakonsku i ugovornu, koja dopijeva i može se zahtijevati od proizvođačeve mreže, u skladu s jamstvenom knjižicom koja se dostavlja uz vozilo. Budući da je ovlaštenje društva Eco System ograničeno na uvoz, sva su tehnička jamstva isključena iz njega te je za njih odgovoran samo proizvođač i njegova mreža”. Ta odredba samo je odraz postojanja takve obveze jamstva za poduzetnike koji su članovi distribucijske mreže, pri čemu se isključuje svaka obveza takve prirode za posrednika.
- 50 U okolnostima opisanima u prethodnim dvjema točkama valja utvrditi da Eco System kao ovlašten zastupnik ne može snositi nikakav rizik koji proizlazi iz dvostrukog prijenosa vlasništva, svojstven djelatnosti kupnje i preprodaje proizvoda ili povezan s vlasništvom, osobito rizik od zbrinjavanja ili nemogućnosti prodaje, odnosno rizik da će trebati prodati vozilo u slučaju odustajanja krajnjeg korisnika te će, ovisno o slučaju, pretrpjeti financijsku štetu zbog neuspjele prodaje.
- 51 Međutim, kao drugo, valja utvrditi da, kao što to proizlazi iz spisa i usmenih objašnjenja stranaka, ako Eco System ovlaštenom preprodavaču koji mu isporučuje vozilo najprije plati osnovnu cijenu, porez na dodanu vrijednost i troškove uvoza vozila utvrđenog u ugovoru, čiji povrat zatim traži od kupca, pri svakoj transakciji svojim klijentima redovito odobrava kredit koji odgovara iznosu predujma koji daje povrh provizije koju je primio u trenutku sklapanja ugovora o zastupanju. Opći sud smatra da odobravanje tog kredita, ograničenog na rok od nekoliko dana od trenutka kupnje i plaćanja preprodavaču koji je član mreže do trenutka isporuke kupcu koji društvu Eco System vraća predujam koji je dao, iako nije svojstveno djelatnosti posredovanja, ne mijenja pravnu kvalifikaciju ovlaštenja te prirode. S tog se stajališta situacija Eco Systema ne razlikuje od situacije bilo kojeg zastupnika koji je ugovorom obvezan snositi izdatke i troškove koje nalogodavac treba vratiti, kao što se to uostalom predviđa u većini zakonodavstava država članica.
- 52 Osim toga, Opći sud utvrđuje da se sredstva kojima zastupnik raspolaže kako bi se nosio s rizikom od nesolventnosti krajnjeg korisnika ili toga da taj korisnik odbije ispuniti uvjete ovlaštenja, koji preuzima u opisanim okolnostima, u svakom slučaju razlikuju od sredstava kojima raspolaže preprodavač koji je član mreže. Naime, osim ostvarivanja svojeg prava na zadržavanje, zastupnik se može koristiti uobičajenim pravnim sredstvima, odnosno sudskim postupcima zapljene i prodaje imovine koja

pripada trećoj osobi. U slučaju društva Eco System taj sustav ima oblik odredbe „o ugovornoj kazni” predviđene u članku 5. općih uvjeta, koji se nalazi na poledini tipskog ugovora o zastupanju društva Eco System, prema kojoj „u slučaju da nalogodavac nakon potpisivanja i prije isteka ovlaštenja odbije izvršiti obveze na temelju tog ovlaštenja, platit će kaznu koja odgovara dvostrukom iznosu provizije, uz troškove sudskog postupka za izvršenje njegovih obveza, s obzirom na to da se narudžba provedena za njegov račun ne može poništiti ili otkazati”. Suprotno tomu, kao što je to uobičajeno predviđeno u općim uvjetima prodaje motornih vozila koje primjenjuju koncesionari mreža različitih marki, ovlašteni preprodavač ima i mogućnost, koja je zastupniku zabranjena, da u slučaju klijentova odustajanja ili neizvršenja plaćanja prodaju smatra ništavom i zbrine vozilo ili ponovno preuzme vlasništvo nad njim i proda ga u svoju korist, a da pritom ne pokreće prethodno navedene sudske postupke.

53 Kao treće, što se tiče tečajnog rizika koji navodi Peugeot, Opći sud najprije utvrđuje da su tečajne promjene čimbenik svojstven svakoj transakciji unutar Zajednice iste vrste kao u ovom slučaju i da tužitelji nisu ničim dokazali da Eco System u okviru svoje djelatnosti kao propisno ovlaštenog posrednika snosi odgovarajući rizik. Naprotiv, iz spisa proizlazi da nalogodavac snosi tečajni rizik, a ne Eco System u svojstvu zastupnika. U tom pogledu Opći sud najprije ističe da iz ispitivanja tipskog ugovora o zastupanju kojim se koristi Eco System proizlazi da se to društvo, za razliku od ovlaštenog preprodavača, ne obvezuje na strogo određenu cijenu nego samo u okvirima procijenjene cijene, koja će se konačno utvrditi tek nakon što se eventualno uzmu u obzir povoljne ili nepovoljne tečajne promjene. U tom pogledu Opći sud ističe i da se u članku 2. trećoj alineji općih uvjeta Eco Systema određuje da „može doći do fluktuacija valute ili cijene, ali one ne utječu na valjanost ovlaštenja”. Osim toga, Opći sud utvrđuje da se u tipskom ugovoru o zastupanju kojim se koristi Eco System izričito predviđa da će, „u slučaju da društvo Eco System ne može uvesti vozilo u navedenim rokovima, provizija biti vraćena nalogodavcu, isključujući svaku naknadu štete”. Stoga nije isključeno da Eco System iskoristi takvu odredbu u slučaju iznimno nepovoljnih tečajnih promjena koje bi prekomjerno utjecale, prije kupnje vozila od preprodavača, na procijenjenu cijenu dogovorenu s nalogodavcem. Štoviše, Opći sud ističe da iz sporne odluke proizlazi, a da mu to tužitelji nisu osporavali, da je Eco System, u korist svojih klijenata, kako bi pokrio rizike od tečajnih promjena kojima su oni izloženi tijekom izvršavanja ugovora o zastupanju, samo uspostavio sustav premija za tečajne promjene koji djeluje kao fond za naknade među navedenim nalogodavcima. Iz prethodno navedenog proizlazi da tužitelji nisu iznijeli nijedan dokaz koji može dovesti u pitanje zaključak iz sporne odluke, prema kojem se „financijski rizici [...] od promjena tečaja ili cijene [...] više ne javljaju u trenutačnom uređenju društva Eco System”.

54 Kao četvrto, što se tiče rizika skladištenja, koji prema mišljenju tužitelja podrazumijeva da Eco System treba nalogodavcu naknaditi štetu u slučaju gubitka ili oštećenja vozila tijekom razdoblja od trenutka u kojem Eco System primi vozilo od preprodavača do njegove isporuke kupcu, Opći sud ističe da takav rizik, ako se utvrdi, treba smatrati, kao što to uostalom potvrđuje ispitivanje zakonodavstava država članica, uobičajenim u okviru ugovora o zastupanju koji, kao i predmetni ugovor, podrazumijeva kupnju u ime nalogodavca, uvoz, prijevoz, čuvanje tijekom ograničenog razdoblja i isporuku vozila. U svakom slučaju, rizik povezan sa skladištenjem vozila u opisanim okolnostima razlikuje se od rizika povezanih s vlasništvom, koje u ovom slučaju, kao

što je to već utvrđeno, pripada krajnjem korisniku od sklapanja ugovora o prodaji vozila.

- 55 Naposljetku, Opći sud u tom kontekstu utvrđuje da je provizija koju Eco System prima u zamjenu za svoje usluge, koju u skladu s tipskim ugovorom čini određeni postotak cijene koju naplati dobavljač vozila, oblik naknade uobičajene u ugovoru o zastupanju kao što je onaj u ovom slučaju.
- 56 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da se ne može smatrati da Eco System, s obzirom na to da djeluje u svojstvu propisno ovlaštenog posrednika, preuzima bilo kakav pravni ili financijski rizik svojstven djelatnosti kupnje i preprodaje.
- 57 Nadalje u okviru ovog tužbenog razloga valja ispitati je li Eco system u praksi prekoračio granice pisanih ovlaštenja koja je primio od krajnjih korisnika u skladu s člankom 3. točkom 11. Uredbe br. 123/85.
- 58 Opći sud podsjeća da se jedina okolnost koju su u tom pogledu naveli tužitelji temelji na nesporazumu koji je kod javnosti stvorila promidžbena brošura koju je pod svojim imenom objavilo društvo Carrefour, u kojoj je preuzet sadržaj promidžbene brošure koju je objavio Eco System tijekom privremene suradnje tih dvaju društava.
- 59 U tom pogledu, iako priznaje da takva praksa može nalikovati na aktivnost prodaje netraženih usluga koja ne ulazi u djelokrug zastupnika, Opći sud smatra da je Komisija u ovom slučaju pravilno smatrala da je takav nesporazum mogla stvoriti samo naslovnica navedene brošure i da je u svakom slučaju u njoj jasno navedena točna priroda djelatnosti društva Eco System. Stoga se Peugeotova reakcija s pravom smatrala očito neproporcionalnom, s obzirom na to da bi konkretne mjere namijenjene zaustavljanju distribucije te brošure bile dovoljne, bez potrebe za slanjem sporne okružnice.
- 60 Stoga iz prethodno navedenog valja zaključiti da Eco System nije prekoračio pisana ovlaštenja koja je dobio od krajnjih korisnika te stoga nije povrijedio članak 3. točku 11. Uredbe br. 123/85 u dijelu u kojem se njime određuju uvjeti intervencije zastupnika.
- 61 Naposljetku, što se tiče argumenta tužiteljâ koji se temelji na gore navedenoj presudi Binon i mišljenju nezavisnog odvjetnika Sir Gordona Slynna, prema kojem posrednik kojeg je ovlastio velik broj nalogodavaca postaje neovisni subjekt, Opći sud ističe, s jedne strane, da se nijedan element te sudske prakse ne može primijeniti na ovaj slučaj, u kojem zastupnik djeluje u ime i za račun krajnjih korisnika, a ne kao distributer zadužen za organizaciju maloprodaje u interesu proizvođača (izdavača) i, s druge strane, da isključivo kvantitativni kriterij koji se temelji na broju ovlaštenja koje je dobio profesionalni posrednik ne može sam po sebi izmijeniti prirodu njegova djelovanja u pogledu članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85. To je utvrđenje, uostalom, u skladu s gospodarskim ciljem koji se nastoji postići člankom 3. točkom 11. Uredbe br. 123/85, odnosno ciljem da se zadržavanjem paralelnih uvoza spriječi zatvaranje nacionalnih tržišta u okviru sustava ugovorâ o distribuciji motornih vozila te time doprinese stvaranju jedinstvenog tržišta, kao što se već istaknulo u točki 42. ove presude.

62 S obzirom na sve prethodno navedeno valja zaključiti da članovi mreže za distribuciju automobila ne mogu na temelju članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85, zato što posrednik obavlja profesionalnu djelatnost, odbiti prodati motorna vozila iz raspona utvrđenog ugovorom ili odgovarajuće proizvode krajnjim korisnicima koji se koriste uslugama posrednika koji prethodnim pisanim ovlaštenjem dokazuje da djeluje u ime i za račun tih korisnika. Iz toga proizlazi da se distributerovo odbijanje prodaje posredniku, ako posrednik ne prekoračuje ovlaštenje koje je dobio od krajnjeg korisnika za kupnju i, ovisno o slučaju, primitak isporuke određenog motornog vozila, protivi odredbama Uredbe br. 123/85.

63 Komisija je stoga pravilno smatrala da se spornu okružnicu, u svakom slučaju, ne može opravdati time što Eco System navodno nije ispunio zahtjeve iz članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85. Stoga odbijanje prodaje, što je predmet navedene okružnice, prekoračuje okvir izuzeća koje se primjenjuje na Peugeotovu distribucijsku mrežu u skladu s tom uredbom.

64 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da prvi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 u vezi s obaviješću od 12. prosinca, treba odbiti.

Tužbeni razlog koji se odnosi na povredu načela pravne sigurnosti

– Argumentacija stranaka

65 Tužitelji tvrde da je Komisija, kako bi opravdala nepodudarnost između pobijane odluke i tumačenja članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 koje je ona sama iznijela u obavijesti od 12. prosinca, namjeravala 4. prosinca 1991., odnosno na isti dan kao i pobijanu odluku, donijeti novu obavijest o tumačenju Uredbe br. 123/85. Utvrđivanjem novih kriterija za definiranje pojma posrednika, tom je obaviješću pojam djelatnosti jednake preprodaji u potpunosti izgubio smisao. Zbog toga je Komisija povrijedila Peugeotova legitimna očekivanja u pogledu zadržavanja njegove situacije u skladu s uredbom.

66 Prema mišljenju tužiteljâ Komisija je povrijedila i načelo neretroaktivnosti akata Zajednice time što je to novo tumačenje Uredbe br. 123/85 retroaktivno primijenila na Peugeotovo postupanje (okružnica od 9. svibnja 1989.) na koje je trebalo primijeniti prethodno tumačenje iste uredbe. U svakom slučaju, pravna nesigurnost prema mišljenju tužiteljâ proizlazi iz činjenice da Komisija nikad nije jasno i precizno definirala pojam djelatnosti jednake preprodaji.

67 Komisija odgovara da su tužitelji primili dopis od 15. srpnja 1987., koji je potpisao načelnik službe u GU-u IV, u kojem se jasno navodi Komisijino stajalište o općem pitanju djelatnosti profesionalnih posrednika, kao i o konkretnom slučaju društva Eco System.

68 Što se tiče nove obavijesti, tuženik smatra da ona ne obuhvaća retroaktivnu primjenu jer se u njoj samo podsjeća na načelo prema kojem posrednik iz Uredbe br. 123/85 djeluje u ime i za račun krajnjeg korisnika, koji stoga ne može preuzeti rizike povezane s vlasništvom.

- 69 Intervenijent Eco System samo podsjeća na to da su prethodno navedenom presudom Peugeot I već odbijeni argumenti u pogledu povrede načela pravne sigurnosti koje tužitelji ponovno navode.
- 70 Intervenijent BEUC u tom pogledu tvrdi da druga obavijest Komisije o Uredbi br. 123/85, kao ni obavijest od 12. prosinca, nije normativni akt niti predstavlja njezino vjerodostojno tumačenje te stoga ne može izmijeniti navedenu uredbu. Osim toga, BEUC smatra da se druga obavijest nije retroaktivno primijenila jer se njome nije izmijenilo načelo prema kojem je posrednik, koji je prethodno dobio pisano ovlaštenje, obuhvaćen područjem primjene članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85.
- Ocjena Općeg suda
- 71 Najprije valja istaknuti da se sporna odluka ni na koji način ne temelji i da se uostalom ne može zakonito temeljiti na novoj Obavijesti Komisije od 4. prosinca 1991. o Uredbi br. 123/85, koja se, osim toga, nijednom ne navodi u toj odluci. Iz toga proizlazi da se tužitelji ne mogu pozvati na tu novu obavijest kako bi osporavali zakonitost sporne odluke.
- 72 Što se tiče argumenta koji se temelji na činjenici da je Komisija u spornoj odluci odstupila od tumačenja članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85 koje je ona sama iznijela u obavijesti od 12. prosinca, i samim time povrijedila načelo pravne sigurnosti, valja istaknuti, kao što je to Opći sud već utvrdio u ovoj presudi (vidjeti točke 44. i 46.), da se pojam djelatnosti jednake preprodaji iz navedene obavijesti ne može ni u kojem slučaju protumačiti na takav način da se ograniči opseg pojma posrednika ovlaštenog u pisanom obliku iz članka 3. točke 11. Uredbe br. 123/85.
- 73 Opći sud usto podsjeća da su, kao što je to utvrdio u prethodno navedenoj presudi Peugeot I., t. 48., Komisijine službe u prethodno navedenom dopisu od 15. srpnja 1987. tužiteljima već prosljedile svoje mišljenje o pojmu djelatnosti jednake preprodaji u smislu obavijesti od 12. prosinca. Naime, u odjeljku 3. pododjeljku 2. tog dopisa jasno se navodi da „ako posrednik preuzima vrstu rizika koja je svojstvena poduzetniku pružatelju usluga, a ne poduzetnički rizik jednak [...] riziku povezanom s djelatnošću kupnje i preprodaje, djelatnost tog posrednika ne može se kvalificirati kao djelatnost jednaka preprodaji u smislu obavijesti [...]”.
- 74 S obzirom na prethodno navedeno valja utvrditi da tužitelji nisu iznijeli nijedan novi element koji bi mogao dovesti u pitanje ocjenu Općeg suda u prethodno navedenoj presudi Peugeot I, prema kojoj Komisija nije povrijedila načelo pravne sigurnosti. Stoga i drugi tužbeni razlog treba smatrati neosnovanim.
- 75 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da, s obzirom na to da su dva tužbena razloga koja tužitelji ističu u prilog svojem zahtjevu proglašena neosnovanima, tužbu treba odbiti.

Troškovi

- 76 Na temelju članka 87. stavka 2. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelji nisu uspjeli u postupku i da su Komisija i intervenijenti zahtijevali da im se naloži snošenje

troškova, valja im naložiti da solidarno snose troškove, uključujući troškove intervenijenata.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (drugo vijeće)

proglašava i odlučuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Tužiteljima se nalaže da solidarno snose troškove, uključujući troškove intervenijenata.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 22. travnja 1993.

[potpisi]

*Jezik postupka: francuski